

רבי נחמן מברסלב

השבת

ויאמר מואב אל זקני מדין וכו' ובלק בן

צפור מלך למואב ... (במדבר כב, ד)

בלק מלך מואב זה בחינת חיות רעות

הדורסים וטורפים (שהם חכמי הטבע, הכופרים ברצון

ורוצים לטרוף בדעותיהם בני עמנו - עיין לקוטי מוהרי"ן ב' -

סימן ד'), ועל כן הוא בחינת מלך מואב. כי עיקר התגברותם הוא על

ידי תאוות ניאוף שהוא בחינת מואב שהם נמשכים מבחינת מצח אשה זונה

שהוא המעשה של בנות לוט. ועל כן גם עתה רצו להכשיל את ישראל על ידי

בנות מואב. כי עיקר טעות המחקרים של חכמי הטבע הוא על ידי שהם כרוכים

מאד אחר תאוה זאת, וכמובא בהתורה אבא שאול (בסימן נה - לקוטי א). ועל

כן לקחו עצה מזקני מדין, זקני מדין זה בחינת זקני הדור שאין בהם שלמות וכו'

שעל ידם מתגבר הדין והרגו הפך הרצון, בבחינת קצר ימים שבע רגו, כמו

שכתוב שם בהתורה הנ"ל. ועל כן נקראים זקני מדין - לשון דין ורגו.

כי זקנים דקדשה, בחינת זקן זה קנה חכמה, הם מתחדשים בכל יום

בבחינת תתחדש כנשר וכו'. כי הם מתגברים להוסיף בכל יום קדשה ודעת

ולהתחיל לעבד את ה' יתברך בכל יום מחדש, שזה עיקר שלמות עבודת ישראל,

בחינת בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. ועל ידי זה הם ממשיכין רצונות טובות

וחסדים חדשים בכל יום, בבחינת (איכה ג) חסדי ה' כי לא תמנו וכו' חדשים

לבקרים רבה אמונתך, ופירש רש"י שהחסדים מתחדשים בכל בוקר. כי עיקר

כוח היצר הרע הוא מדינים ורגו, ובכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו. ומי שאינו

מתגבר נגדו כראוי נדמה לו כאילו אפס תקוה, חס ושלום, לעמד נגדו כי כבר

נזקן במעשיו וברגילותיו וכו'. כי היצר הרע נקרא מלך זקן וכסיל. ועל כן הזהיר

רבינו ז"ל מאד וצעק בקול גדול לבלי להיות זקן, חס ושלום וכו',

כמבאר שיחה קדושה זאת (שיחות הר"ן - סימן נא).

אבל המקרבים להצדיק האמת שהוא בחינת זקן

דקדשה, הם נזהרים לבלי לפול חס ושלום לידי זקנה

לעולם. ואיך שהוא איך שעובר על האדם בכל יום,

הם מאמינים שכל יום ויום שבא לעולם, הוא עניין

חדש לגמרי. כי ה' יתברך מחדש בטובו בכל יום

תמיד מעשה בראשית. ובוודאי לית יום דלית ביה

טוב, רק שיש לו גדר מלבר, כמבאר בזהר הקדוש

ומובא בדברינו במקום אחר. ומאמינים בחסדו

הגדול שאינו נפסק לעולם, בחינת חסדי ה' כי לא

תמנו, עד שממשיכין חסדים חדשים בכל יום

מחדש, בבחינת חדשים לבקרים וכו', ועל ידי זה

מתגברים בסיוע דלעלא להוסיף בכל יום אור קדשה

ודעת, שעל ידי זה מאיר התגלות הרצון בכל יום יותר

ויותר.

אבל להפך זקני הדור שאין בהם שלמות, הם בחינת זקני

מדין, בחינת תוקף הדין והרגו. ומהם נטל עצה בלק ומואב, שהם בחינת חיות

רעות בחינת חכמי הטבע כנ"ל. וזה שאמרו רבותינו ז"ל (במדרש רבה פרשה כ)

והלא מעולם הם שונאים זה את זה. כי אלו הזקנים שאין בהם שלמות בחינת

זקני מדין, אף על פי שאין בהם שלמות כראוי להוסיף קדשה בכל יום, אף על פי

כן עדיין הם בבחינת אנשים כשרים ואינם חפצים בחכמות חיצוניות של החיות

רעות הנ"ל, וחולקים עליהם והם תמיד שונאים זה את זה. אבל אף על פי כן הם

עושים שלום זה עם זה להתתייעץ על בני ישראל הכשרים הדבקים בהזקן דקדשה

(הלכות ברכת השחר - הלכה ה', אות פ"ג).

קום לך אתם ... (במדבר כב, ט)

ידוע מאמר רבותינו ז"ל בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. ומזה באים

כל העצות המקלקלות שנדמה לו כי מאת ה' הם או שהצדיק יעץ לו כך, ובאמת

הכל ממנו בעצמו, כמו שנאמר אולת אדם תסלף דרכו וכו'. כי כמו ששואלני את

הצדיק כן הוא משיב. על כן מי שרוצה לחוס על עצמו באמת צריך לבקש מאד

בתחנונים רבים את השם יתברך ואת הצדיקי אמת ששימו לבם היטב על מה

שנעשה עמו, וירחמו עליו באמת באופן שיתנו לו עצה אמתית שיצליח על ידה

לנצח באמת (הלכות תענית - הלכה ד, אות ח לפי אוצר היראה - עצה, אות י"א).

כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו ... (במדבר כב, ט)

ישראל, יש להם ירשה טובה מאבותיהם הקדושים אברהם יצחק ויעקב

ומהאמהות הקדושות, שהיו חזקים בהרצון מאד. כי כל עבודת אברהם וכל

האבות והאמהות היה רק רצון טוב. כי אז היה קדם קבלת התורה והיה כל

התקרבותם לה' יתברך רק על ידי רצון ונדיבות לב. כי הם המשיכו האמונה

הקדושה בעולם שהכל מתנהג ברצונו יתברך, ועקרו ובטלו העבודה זרה וחכמת

הטבע מן העולם. וזהו כי
מראש צרים אראנו. בחינת
(תהלים עג) צור לבבי וחלקי אלקים
לעולם, שזהו בחינת רצון טוב לה' יתברך. וזהו
ומגבעות אשורנו בחינת גבעת הלבונה בחינת קדשת
הבית המקדש ששם עיקר האהבה והרצון בין ישראל לאביהם
שבשמים בחינת תוכו רצוף אהבה וכו'. כי שם כל הקרבנות שהיו
עולים לרצון (הלכות ברכת השחר - הלכה ה', אות פו).

הן עם לבדד ישכון ... (במדבר כב, ט)

עם ישראל, עם קדוש כזה ששוכנים לבדד, שהם מקיימים: לך עמי בא
בחדריך וסגר דלתך בעדך חבי כמעט רגע עד יעבר זעם (ישעיה כו). שהם
מתבודדים בינם לבין קונם ושופכים שיחתם לפניו בכל פעם וחושבים בכל יום
על אחריתם וסופם האחרון. ועל ידי זה הם בטוחים מכל צר ואויב ומסטיין כי
הם מסתירים עצמם בצל כנפיו יתברך תמיד, בבחינת (תהלים לב) אתה סתר לי
וכו', שזהו בחינת וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב וכו' (דברים לג) בחינת כי
אתה ה' לבדד לבטח תושיבני (תהלים ד). שעל ידי בחינת בדד, בחינת התבודדות,
על ידי זה שוכן ישראל בטח תמיד. כי מי זה ערב את לבו לגשת אל ה' יתברך
שהם מסתירים עצמן אצלו יתברך, בבחינת (שם צא) לא תירא מפחד לילה מחץ
יעוף יומם וכו' וכו' רק בעיניך תביט ושלמת רשעים תראה כי אתה ה' מחסי
עליון שמת מעונך. כי הם שמים מעונם ודירתם ומבטחם אצלו יתברך על ידי
התבודדותם שעושים לקבל מכל ההבלים של זה העולם ולבטל
רצונם אליו יתברך.

וזהו: ובוניא לא יתחשב, ותרגום וינתן וירושלמי: ובנימוס עממיא לא
מתערבין, שאינם רודפין אחר נימוסי העובדי כוכבים ואחר רבוי
כלי בית וכלי כסף ותכשיטין וכו' ושאר דברים המרבים הבל
שלהם. רק מסלקים כל מחשבותם מכל זה ומתבודדים
ושופכים שיחם ברצונות טובים וכסופין חזקים
וגעועים נמצאים אליו יתברך. וזה (שם) מי מנה
עפר יעקב, מי יוכל למנות ולשער יקרת קדשת כל
פסיעה ופסיעה שדורכים על העפר כשהולכים
לדברים שבקדשה כגון לבתי כנסיות ולבתי
מדרשות ולקבל פני רבם דקדשה ולשפוך שיחם
בהתבודדות לפני ה' יתברך, שמכל פסיעה ופסיעה
שדורסים על העפר נעשים תקונים ושעשועים
גדולים למעלה שאי אפשר למנותם ולשערם.
(הלכות ברכת השחר - הלכה ה', אות פז)

סיפור (כוכבי אור - אנשי מוהרי"ן טו)
... ואחר איזה שנים, התחיל גם אביו
[של מוהר"ת ז"ל] להתנדלדל מאד, וממילא הגיע מזה הזק גדול למוהר"ת ז"ל,
ועם כל זאת לא נצרך לבריות עד שמונה שנים אחר הסתלקות אדמו"ר ז"ל, עד
שירד מנכסיו לגמרי, עד שמכר גם כל הכלים היקרים שנשארו אצלו מימי עשרו.
ואמר שפעם הראשון שהתחיל לאכול בכף של עץ חלפו ועברו כמה שבועות שלא
הרגיש שום טעם באכילתו. ובין בעניותו בין בעשירותו עסק יומם ולילה בתורה
ותפילה, ועסק בשיחותיו הקדושות לעורר גם אחרים לעבודת ה', כאשר פקד
עליו אדמו"ר ז"ל.

עצות (לקוטי עצות - אמת ואמונה, סימנים לט-מו)
כשאדם באיזה צרה, חס ושלום, אז האמת הוא פגום,
על-כן צריך אז לשמר מאד את עצמו ביותר שלא יהיה נלכד באיזה טעות ושקר
על-ידי הצרה, חס ושלום (ליקוטי מוהרי"ן תנינא - סימן ב').
על-ידי הודאה לה' יתברך בכל עת על כל מה שעובר עליו, ובפרט
כשיוצא מאיזה צרה, חס ושלום, ועל-ידי למוד הלכות, על-ידי-זה מאיר האמת
בהדבור ומשלים כל חלקי הדבור; כי עיקר קיום ושלמות הדבור הוא רק על-ידי
אמת. וזוכה להתפלל באמת, שזה עיקר שלמות התפילה; וזוכה לקבל תורת
אמת מרבי אמת שיורה אותו בדרך האמת, בתורתו האמתית; וזוכה לעשות
שדוכים אמתיים שיזמין לו ה' יתברך ולבניו זיווגם האמת. וכל זה זוכה על-ידי
הלל והודאה לה' יתברך ועל-ידי למוד הלכות כנ"ל. ועל-ידי-זה זוכה להמשיך
הברכה והקדשה והשמחה של שבת לששת ימי החל, ועל-ידי-זה נתגלה אחדות
הפשוט מתוך פעולת משתנות, להאמין ולידע באמת שכל הפעולות משתנות
נמשכין מאחד הפשוט יתברך, שזאת הבחינה יקרה מאד למעלה בכל העולמות,
ואפילו אצלו יתברך הוא דבר נפלא ויקר וחשוב מאד (שם).

לעילוי נשמת מרת: בלרה בת דיאמנטא, ת.נ.צ.ב.ה.

(לקוטי תפילות ב - תפילה ב)

... ובכן תרחם עלינו ברחמיך הרבים ובחסידיך האמתיים, ותעזרנו ותושיענו שנוכה להמשיך הארת האמת, ויאיר האמת בהדבור וישלים את הדבור הקדוש, ותשמרנו ותצילנו שלא יצא שום דבר שקר מפינו כלל אפילו בטעות, רק כל דבורינו יהיו דבורי אמת תמיד לעולם ועד, ותזכנו להמשיך הארת שלושה קוי האמת שהם: תפילה, ותורה, ושידוכים הגונים. ותעזרנו ברחמיך הרבים שנוכה להתפלל לפניך בכל לב ונפש, ותהיה תפלתנו בתכלית השלמות כרצונך הטוב באמת. ותהיה עמנו תמיד, ותושיענו שנוכה להוציא כל דברי התפלות ותחנינות ובקשות מפינו באמת לאמתנו, בלי שום פניות ובלבולים ובלי שום מחשבות זרות כלל, רק כל דברי תפלתנו יהיו באמת לאמתנו, באמת זך וצח, באמת שאתה חפץ בו, עד אשר תשמע תפלתנו תמיד, כי אתה חפץ באמת לבד כמו שכתוב: קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת. וזוכה על-ידי תפלתנו לנהג העולם כרצונו ולבטל כל הגזרות קשות, שנגזרו עלינו חס ושולם, בין שהוא קדם גזר-דין ובין שהוא לאחר גזר-דין. ותמסר כחך וגבורתך בידינו, שיהיה לנו כל הכח והגבורה שלך לשנות הטבע ולנהג כל העולם, ויקים בעמך ישראל מקרא שכתוב: ויקרא לו אל אלקי ישראל, שיהיו ישראל נקראים בשם אל, שיהיה להם כח אלקי לנהג כל העולמות כרצונם הקדוש.

ותזכנו לעסוק בתורתך הקדושה תמיד לשמה באמת, ותתן לנו רב הגון ואמת שנוכה לקבל ממנו דרך ישרה, ונדע את הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשה כל ימי חיינו לעולם, ויוליכנו בדרך האמת תמיד כרצונך הטוב. ותרחם עלינו ועל כל עמך ישראל, ותזמין לבנינו ולבנותינו זיווגם ההגון להם מן השמים, ולא יתחלפו הזיווגים חלילה בעוונותינו, רק כל אחד יזכה למצא זיווג ההגון לו מן השמים, (ובפרט לפלוני בן פלוני), ותנחנו בדרך האמת תמיד, וזוכה לעשות שידוכים טובים והגונים באמת כרצונך הטוב, כמו שכתוב: ומה! אשה משכלת.

ותעזרנו ותושיענו ותזכנו לקבל שבת בקדשה גדולה ובחזרה רבה ועצומה ובשמחה גדולה ובלב טוב, ולא יעלה על לבנו בשבת קדש שום דאגה ועצבות, ולא שום צער, ותסיר ממנו יגון ואנחה. ברצונך הנח לנו ה' אלקינו שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו, וזוכה לשמח מאד בכל שבת ושבת בשמחה אמתית, בגילה ברנה בדיצה בחזרה רבה כרצונך הטוב. ותעזרנו ותזכנו להמשיך הקדשה של שבת לששת ימי החול, עד שנוכה גם בימי החול להיות בשמחה תמיד, נגילה ונשמחה בך תמיד, וזוכה לעשות כל המצוות גם בימי החול בשמחה גדולה ובחזרה רבה ולהיות אך שמח תמיד, נגילה ונשמחה בישועתך סלה, וזוכה לקיים תמיד מקרא שכתוב: "יעבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה. דעו כי ה' הוא אלקים הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאן מרעייתו".

ותעזרנו תמיד בכל עת להמשיך השמחה של שבת לששת ימי החול, עד שנוכה שיתגלה אחדות הפשוט בעולם, וידעו ויאמינו הכל, שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך ויתעלה לעד ולנצח נצחים, וידעו כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה. ויתגלה אחדותך הפשוט לכל באי עולם על-ידי עמך ישראל, אשר בחרת גוי אחד בארץ מכל העמים אשר על פני האדמה, כי אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, עד שיתגלה אחדות הפשוט גם למעלה בכל העולמות, על-ידי התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעולות משתנות למטה בעולם הזה על-ידי עמך ישראל הקדוש, ותבטל כל מיני מחלוקות מן העולם ותמשיך שלום גדול בעולם ...

שיחות

(מרי ישראל אודסה, צ"ל - המשך)

... רבי ישראל הוא לא היה לו חתיכת לחם לאכל והוא היה שמח, "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד". הוא עשה כל אחד בשמחה גדולה. היה לו פנקס והוא רשם הכל מה שיש לו הכנסה, ונתן חמש בכל ח' מהכסף שנתן לו השם יתברך. נו, לא היה לו כסף, כשצריך לעשות מצוה לא היה לו כסף, הוא אמר: "אני יש לי דאגה עם חובותי! החמש שלי הוא ישלם הכל". כשהוא בחוב - "החמש ישלם!" פעם הוא התלונן בפני, הוא כבר כל-כך בחוב להחמש, היה לו צער גדול, הוא חייב כסף הרבה להחמש, הוא אמר: "יש לי חמש, חמש שהוא משלם כל החובות. החמש הוא עשיר גדולי".

הוא הלך כמו היה לו חוב של כסף, הוא חיפש אולי יזמין לו ה' יתברך איזה מצוה, הוא הלך לחפש, הוא מצא בכל פעם. ונעשו מקרבים לרבינו, "אם יש לו חסידים כאלה.. אני רוצה להיות ברסלב, אני לא רוצה להיות למדן, אני רוצה להיות ברסלב!"

לעילוי נשמת חברנו דוד חיים בן אליהו ומרים, ת.נ.צ.ב.ה.

הוא היה לו פנקס קטן והוא היה סוחר גדול, הוא רשם כל פרוטה שה' יתברך מזמין לו וכל הכנסה והוצאה והוא עשה חשבון כמה הוא כסף הוא חייב, והיה תמיד שמח. הוא רקד והוא נגן, והוא היה שמח כאילו יש לו כל הכסף שבעולם.

היה לו ארבע בנות ובן יחיד. הבן יחיד היה שמו מרדכי. הבן יחיד הוא היה ילד קטן, אבל הוא נתגדל, נתגדל, ונתגדל, ונעשה בר-מצוה. וזה הבן יחיד היה לו אחות יותר קטנה, היא היתה צדקת צנועה כזה.. שאין לדבר, אין דבורים לדבר. היא חשבה שאני אח. אסתר שמה היה. הוא הבן יחיד היה לו שמו מרדכי, וגם היה לו בת ששמה אסתר. והיא היתה צדקת כזה.. כמו אסתר המלכה.

איי, היה לה כבר בת שבע-שמונה שנים, והיא היתה צנועה כל-כך, טובה כל-כך... לא ראיתי צניעות כזה, אמת כזה.. שהם היו קשורים אצל ה' יתברך. היה להם בבית מרדכי ואסתר, מלאכים קדושים! ומרדכי נעשה אחר בר-מצוה, היה חולה.. ונפטר. וגם-כן אסתר, אסתר נפטרה!

ומרדכי.. נפטר שלושה ימים לפני רבי ישראל. והוא ידע שהוא נפטר, וגם רבי ישראל נפטר. וכלם נפטרו, מתו. וגם לא היה להם מה לאכל. והוא והילדים היו שמחים ומרקדים שיש רבינו בעולם...

פעם אחת רבי ישראל לא היה בבית, הוא הלך לדרך והשאיר בית בלי כסף בלי לחם ויש אשה וילדות וילדים. הוא השאיר לי הבית ריק, אין כסף ואין פה כלום, ואני בחור, הייתי בחור, אני הייתי בבית כמו ילד, והוא עזב אותי בבית. נו, ואני הייתי שמה ורבי ישראל איננו, אני לא יכלתי לסבול, הם היו חמשה ילדים ורוצים לאכל ואני אין לי לא כסף ולא לחם, ולא היה להם. אני היה לי צער גדול ואמרתי: "מדוע ה' יתברך לא נותן לי כסף בשביל הילדים!" אז הלכתי לבקש נדבות, לבקש שירחמו בשביל שיהיה לי לחם לתת לילדים.

הלכתי מחנות לחנות, התביישתי מאד, וכלם אמרו: "מה, בבוקר יש כסף? מה, אתה משוגע! עוד לא מכרתי כלום, יש לי כסף? עדיין אין לי עכשיו כסף".

נו, קבלתי צער גדול, אני צריך לקנות בשביל הילדים, "מה זה, מה יהיה עם הילדים!" אז הלכתי לחפש עוד, מצאתי איש אחד ובנו שהיה להם חנות של סחורה למכור, אבל עכשיו בבוקר לא מוכרים, אין כסף בבוקר.

הם באו מבית-הכנסת, ואני נכנסתי, אני היה לי צער גדול, פחדתי שהוא יקח אותי בכעס ויזרק אותי לחוץ. אני הלכתי אליו, אני אמרתי לו: "יש לי בית עם ילדים קטנים, אני צריך לקנות".

הוא שמע, הוא הלך להקופה ונתן לי כסף הרבה בשביל כל התננות, מספיק לקנות אכל טוב לילדים, ואני נעשיתי שמח מאד מזה שיש לי ברוך ה' בשביל לתת לילדים איזה לחם ושמן. הוא לא מכיר אותי, השנחה מן ה' יתברך... אבל רבי ישראל כאילו אין לו ילדים, כאילו אין לו כלום. הילדים אין להם ממה לאכל והוא הלך למירון ואני נשארתי עם הילדים. יש לו ישראל בער, ישראל בער ישנו, ישראל בער יקנה, יראה כסף ויקנה בשביל הילדים. פרנסה אומר רבינו: "רק בטחון".

אחרי הפטירה אני ראיתי את אשתו של רבי ישראל... אני הלכתי אחרי התפילה להגיד לה שבת שלום, מה רוצים הילדים, מה נשמע. היא קברה כל הילדים וגם הבן יחיד - מרדכי, הוא היה הגדול, הוא גם-כן מת.

כשחזרנו מהקבורה, מהבית-הקברות, כל הילדים נפטרו ורבי ישראל גם-כן נפטר. היא אמרה לי: "ישראל בער, מה אתה אומר על זה, ישראל בא, ועשה לי קידוש, והלך! ראית בעולם דבר כזה?" "הוא בא ועמד על-יד השולחן, ורקד, ועשה לי קידוש, והלך!" היא ספרה לי שהוא בא ועשה לה קידוש ויותר אני לא יודע. זה היה אחרי הקבורה, הוא בא ועשה קידוש לאשה. הוא ידע שהוא נפטר, אז מי יעשה קידוש? אז הוא עשה קידוש, והלך. אם היית שמה, היית שותה את כל היין של הקידוש ... (ההמשך יבוא)

מוקדש לעילוי נשמת
ר' שמואל מונוה קרויזר
בן ר' חיים יוסף, זצ"ל
 שנפטר ב"ד תמוז התשנ"ז, ת.נ.צ.ב.ה.

